

پرسش های متداول

آبخیز (watershed) چیست؟

آبخیزداری (watershed management) چیست؟

دبی (discharge) چیست؟

بند اصلاحی (check dam) چیست؟

رانش (land slide) چیست؟

سیل (oodfl) چیست؟

فرسایش (erosion) چیست؟

کشت روی خطوط تراز (Contour farming) چیست؟

کشت نواری (Strip cropping) چیست؟

هشدار سیل (flood warning) چیست؟

GIS چیست؟

جنگل (forest) چیست؟

مرتع (range) چیست؟

چراگاه (pasture) چیست؟

مرتعداری (range management) چیست؟

اشکوب (layer or stratum) چیست؟

اکولوژی (ecology) چیست؟

پروانه چرا (grazing license) چیست؟

چرا (grazing) چیست؟

وضعیت مرتع (range condition) چیست؟

شایستگی مرتع (range suitability) چیست؟

ظرفیت چرا (grazing capacity) چیست؟

گرایش مرتع (range condition trend) چیست؟

چگونه از جنگل محافظت کنیم؟

بیابان (desert) چیست؟

بیابان‌زایی (desertification) چیست؟

نقش انسان در بیابان‌زایی چیست؟

بیابان‌زدایی (Combat desertification) چیست؟

تپه ماسه‌ای (sand dune) چیست؟

فرسایش بادی (wind erosion) چیست؟

مالچ نفتی چیست؟

حوزه آبخیز تمامی سطحی را در بر می‌گیرد که آب‌های سطحی در آن منطقه به سمت نقطه یا محل مشخصی جریان می‌یابد.

- علم مطالعه و مدیریت آبخیزها که عبارت از مجموعه مطالعاتی است که برای اداره یک حوزه آبخیز انجام می‌شود.

- طراحی و مدیریت حوزه به منظور حفاظت و استفاده صحیح و پایدار از منابع طبیعی با توجه ویژه به منابع آب و خاک.

حجم آبی که در واحد زمان از مقطع مشخصی از لوله یا رودخانه عبور می‌کند.

- سازه‌های احداثی در طول آبراهه‌ها و خندق‌ها

- بند اصلاحی و سد کوچک که به منظور اصلاح آبراهه و مسیل ساخته می‌شود.

در این پدیده بخشی از دامنه جدا شده و بدون آنکه طبقات آن تغییر جهت دهند به پایین دامنه حرکت می‌کند. در این پدیده ممکن است قطعه زمینی که به پایین دامنه سقوط می‌کند به کلی متلاشی گردد.

- جریان یافتن یا بالا آمدن نسبتاً زیاد آب در یک رودخانه، به اندازه‌ای که از مواقع معمولی به طور وضوح بیشتر باشد.

- جریان یافتن آب با دبی بیش از ظرفیت رودخانه

به طور کلی فرسایش به فرایندی گفته می‌شود که طی آن ذرات خاک از بستر اصلی خود جدا شده و به کمک یک عامل انتقال‌دهنده به مکانی دیگر حمل می‌شود.

در این کشت شخم و کشت در روی خطوط تراز انجام می‌شود. این عمل علاوه بر حفاظت خاک آب را نیز حفظ می‌کند و رطوبت بیشتری را برای محصول فراهم می‌سازد.

کشت نواری سیستمی است که در آن، محصول مورد نظر و گیاهان مقاوم به فرسایش مانند گراس و لگومینوزه در نوارهای متناوب در سراسر شیب کشت می‌شوند. در کشت نواری سرعت جریان آب که در نوارهای محصول زیاد است در اثر برخورد با نوارهای علوفه کم شده و منجر به رسوب مواد در اثر کاهش آبدوی می‌گردد.

هشدار دادن به ساکنان مناطق سیل‌گیر مبنی بر احتمال وقوع سیل در مکانی معین. این گونه اخطارها به منظور انجام اقدام‌های حفاظتی و پیشگیری از افزایش زیان‌های مالی و جانی سیل، از ایستگاه‌های پایاب داده می‌شود. پس از جمع‌آوری اطلاعات محیطی، تجزیه و تحلیل آنها و تهیه گزارش، خطر وقوع سیل به آگاهی مردم می‌رسد.

GIS مخفف کلمه Geografic Information Systems و به معنی سامانه‌های اطلاعات جغرافیایی می‌باشد. GIS یک سیستم اطلاعاتی متشکل از سخت‌افزار، نرم‌افزار و کاربرانی است که در رابطه با داده‌های مکانی به منظور بررسی تغییرات و تجزیه و تحلیل و ارتباط آنها با داده‌های توصیفی بعنوان ابزاری قوی در تصمیم‌گیری و مدیریت منابع محیطی به کار گرفته می‌شود.

جنگل منطقه وسیعی پوشیده از درختان، درختچه‌ها و گونه‌های علفی است که همراه با جانوران وحشی نوعی اشتراک حیاتی گیاهی و جانوری را تشکیل داده و تحت تأثیر عوامل اقلیمی و خاکی قادر است تعادل طبیعی خود را حفظ کند. برخی از فواید درختان عبارتند از: تولید اکسیژن، جذب گرد و غبار، گاز کربنیک و دیگر گازهای شیمیایی موجود در هوا، جلوگیری از نفوذ سر و صدا و تشدید آلودگی‌های صوتی در شهرها

زمینی با پوشش طبیعی که مستعد زراعت یا تولید چوب نیست در عوض می‌توان از آن برای چرای دام، آبخیزداری، پرورش حیات وحش یا تفرجگاه استفاده کرد.

شامل اراضی است که معمولاً پوشش آن اصلاح شده و غالباً آبیاری می‌شود. به اراضی و قطعات مراتع در مناطق مرطوب نیز می‌توان چراگاه اطلاق نمود.

عبارت است از اداره اکوسیستم مرتع به منظور استفاده بهینه از منابع و تولیدات و سرویس‌های آن با تأکید بر حفاظت آب و خاک و سرانجام محیط‌زیست.

در یک جامعه گیاهی هر گاه پوشش گیاهی در سطوح مختلف ارتفاعی به نحوی قرار گیرد که ارتفاع گیاهان هر لایه از طبقات زیرین و بالایی متمایز باشد، هر یک از این طبقات ارتفاعی هم‌سطح را اشکوب می‌نامند. بعنوان مثال در جنگل‌ها معمولاً سه اشکوب مشخص شامل درخت، درختچه و پوشش علفی وجود دارد.

عبارت است از مطالعه ارتباط موجودات زنده نسبت به یکدیگر و محیطشان

سندی است که برای شمار و نوع مشخص دام در قطعات مشخص و برای مدت زمان معین صادر می‌شود.

تغذیه دام و حیات وحش از گیاهان زنده و سرپا. این تعریف، چرای سرشاخه‌های گیاهان و درختچه‌ها را شامل نمی‌شود.

وضعیت فعلی نباتات علوفه‌ای و خاک مرتع در مقایسه با وضعیت مناسب و مطلوب آن مرتع در شرایط آب و هوایی موجود

حالتی که بتوان از مرتع به عنوان چرای دام استفاده نمود و این امر استفاده مرتع را در سال‌های آتی محدود نکرده، بتوان برای سالیان طولانی از مرتع استفاده کرد بدون اینکه به منابع پوشش گیاهی و خاک آن و یا مناطق مجاور صدمه‌ای وارد شود.

حداکثر تعداد دام که در مرتع مشخص و در زمان معین می‌تواند چرا کند، بدون اینکه بر کمیت و کیفیت پوشش گیاهی و سایر موارد وابسته از قبیل خاک و آب و موارد دیگر خسارت وارد شود.

جهت تغییرات وضعیت مرتع به سوی بهبود یا ویرانی

با رعایت اصول حفاظت از عرصه‌های منابع طبیعی، به طرق زیر:

- خودداری از روشن نمودن آتش در جنگل‌ها و مراتع

- بر حذر کردن کودکان از بازی با کبریت و فندک و روشن نمودن آتش در عرصه‌های منابع طبیعی.

- خودداری از انداختن ته سیگار روشن و بطری‌های شیشه‌ای در جنگل‌ها و مراتع

- عدم توسعه باغات، مزارع، تأسیسات و ... با هدف سودجویی و تعرض به منابع طبیعی

- عدم قطع غیرمجاز درختان جنگلی و بوته‌های مرتعی جهت مصارف سوختی، ساختمانی، زراعی و ...

- عدم چرای بی‌رویه و خارج از ظرفیت مراتع و جلوگیری از ورود دام به جنگل

- عدم حک یادگاری و کت زدن (زخمی کردن) بر روی تنه‌های درختان

- عدم شخم و شیار در جهت شیب قالب و جلوگیری از فرسایش

- آموزش اهمیت منابع طبیعی و حفاظت از این منابع به کودکان و نوجوانان ضمن اینکه حفاظت از سطح گسترده منابع طبیعی کشور، بدون حضور و هماهنگی وجدانه نیروهای مردمی امری محال و غیر ممکن می‌باشد. لذا این نیروها می‌توانند به صورت‌های انفرادی، گروهی و یا در قالب تشکل‌های غیر دولتی مانند NGOها و به روش‌های زیر با سازمان ارتباط مستقیم داشته باشند.

- مشارکت در طرح همیاران طبیعت: در این طرح افراد به صورت انفرادی یا گروهی و با انگیزه‌های غیر انتفاعی و معنوی، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور و دفاتر تابعه را در پیشبرد اهداف عالی که همانا حفظ، احیاء، توسعه و بهره‌برداری مستمر و اصولی از منابع طبیعی می‌باشد یاری می‌نمایند. داوطلبین گرامی می‌توانند به ادارات کل منابع طبیعی استان‌ها و یا واحدهای تابعه مراجعه نمایند.

همچنین تلفن امداد جنگل و مرتع (۱۵۰۴) که در استان‌های کشور به صورت رایگان و شبانه‌روزی اخبار و حوادث از جمله حریق، تخریب، تصرف، قطع غیر مجاز درخت و درختچه و بوته و نهال، قاچاق محصولات جنگلی و مرتعی، شیوع آفات و اراضی گیاهی، چرای غیر مجاز و بیش از ظرفیت در عرصه‌ها و ... را از هم‌وطنان دریافت و در اسرع وقت نسبت به پیگیری موضوع اقدام می‌نماید.

پهنه‌ای است با چند ویژگی:

الف- بارش کم، دامنه نوسان دمای شدید، دمای بالا و تبخیر زیاد. تبخیر تقریباً بیش از دو برابر بارش است و باد عامل اصلی تخریب و فرسایش محسوب می‌شود.

ب - پوشش گیاهی بسیار فقیر و پراکنده. بیابان‌ها اغلب بین ۱۵ تا ۳۰ درجه شمالی و جنوبی قرار گرفته‌اند و به دلیل نزول جریان‌های هوای خشک از بالای تروپوسفر به پایین، بخار آب در این مناطق کم شده و هوا بیش از حد خشک می‌گردد.

ج - خاک‌های این مناطق دارای مواد آلی کم و اغلب جوان و کم تحول‌یافته هستند.

ویرانی زمین در مناطق خشک، نیمه خشک تا نیمه مرطوب بر اثر عوامل گوناگون شامل تغییرات آب و هوایی و فعالیت‌های انسان. (مصوبه گردهمایی محیط و توسعه سازمان ملل متحد در ژوئن ۱۹۹۲ در ریودوژانیرو-برزیل)

انسان از طریق اعمال چرای مفرط، بوته‌زنی و بوته‌کشی، آبیاری غلط، عدم استفاده بهینه از قابلیت اراضی، تبدیل بی‌رویه اراضی مرتعی به دیمزار، عدم رعایت موازین علمی در شخم اراضی و غیره مجموعاً شرایط را پدید می‌آورد که در نهایت منجر به کاهش تولید بیولوژیک و گسترش اراضی بیابانی و کویری می‌شود.

به مجموعه فعالیت‌هایی که سبب توقف یا کاهش روند بیابان‌زایی شده و یا در جهت احیاء اراضی بیابانی باشد بیابان‌زدایی گویند. احیای پوشش گیاهی و بازآفرینی شرایط اکولوژیکی در مناطق بیابانی تنها راه مبارزه مؤثر با بیابان‌زایی است.

شکل‌هایی از ناهمواری‌های ماسه‌ای که بر اثر باد ایجاد می‌شود.

برداشت مواد ریزدانه و حمل آن بر اثر باد، که موجب تشکیل تپه‌های ماسه‌ای به شکل‌های مختلف می‌شود را فرسایش بادی گویند.

مالچ یعنی پوشش و پوشش دادن. مالچ نفتی ماده‌ایست که از پسماندهای نفت خام در برج تقطیر پالایشگاه‌ها بدست می‌آید. این ماده به صورت لایه نازک و قابل انعطافی بر روی تپه‌های ماسه‌ای پاشیده شده و موجب تثبیت موقت این تپه‌ها می‌شود.